PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA SLOVENSKO PRIMORJE

UREDNIŠTVO IN UPRAVA trg GOLDONI 1, I. NAD.
Telefoni: Uredništvo 93-806 in 93-808 — Uprava 93-807
Rokopisi se ne vračajo.
OGLASI pri Upravi od 8.30 do 12 in od 15 do 18 - Tel. 93-807
CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 40 lir, finančni in pravni 60 lir, osmrtnice 70 lir.
NAROČNINA
Cona A: mesečna 240, četrtletna 700, polletna 1300, celoletna 2400 lir; Cona B: 144, 414, 792, 1440 jugolir; FLRJ: 55, 165, 330, 650 din.
Čekovni račun na ime «Ljudska založba»: Trst 11-5156; Reka 45-301; Ljubljana «Primorski dnevnik» — uprava 60-4045-34.

Leto III - Cena 10 lir - 6 jugolir - 2.50 din | TRST torek, 30. septembra 1947 | Poštnina plačana v gotovini Spedizione in abbon. postale | Štev. 707

Maršal Tito ponovno izvoljen za predsednika Ljudske fronte FLRJ

Vse napredne sile na vsem svetu se morajo združiti v borbi za mir, je dejal maršal Tito

Beograd, 29. — Na svoji zadnji seji je II. kongres Ljudske fronte Jugoslavije ponovno izvolil soglasno maršala Tita za predsednika Ljudske fronte FLRJ. Edvard Kardelj, Aleksander Rankovič in drugi glavni sodelavci maršala Tita so bili izvoljeni v glavni odbor Ljudske fronte.

Kongres je izglasoval resolucijo, katera se opozarja na nevarnost, ki jo predstavljajo vojni provokacije in s katero se izraža solidarnost in podpora sovjetski in jugoslovanski delegaciji pri OZN. Ista resolucija izraža upanje, da bo prišlo do združitve vseh demokratičnih sil sveta. Maršalu Titu pa je kongres dal posebno priznanje za modro delo, ki ga je do sedaj izvršil. Ob zaključku kongresa so pionirji in razne delegacije drugih držav izročile maršalu Titu v znak simpatij in priznanja šope cvetja.

Iz nedeljski številki smo prinesli uvodne besede iz govora maršala Tita na II. kongresu Ljudske fronte FLRJ v Beogradu.

Maršal Tito govori na II. kongresu Ljudske fronte FLRJ v Beogradu

V svojem referatu je maršal Tito poudaril, da se je fašizem pokazal kot udarna pest mednarodne reakcije, da bi proti Sovjetski zvezi izvršil tisto, kar niso mogle storiti v preteklosti razne interesne skupine kapitalističnih držav. Nadalje je dalje zmotno delo mednarodne reakcije pod vodstvom Chamberlaina, Daladiera, Hoovera in drugih, ki so mislili, da se bodo fašisti zadovoljili samo s preganjanjem delavskega razreda in drugih demokratičnih elementov v njihovih deželah, kajti pokazalo se je, da so bili imperialistični apetiti fašistov: Hitlerja, Mussolinija in vseh drugih fašistov nenasitni. «Mednarodni reakcionarji so zaseli vse, Združeni narodi pa so doživeli poteži najstrašnejši vihar», je dejal maršal Tito in nadaljeval: «Danes mednarodna reakcija pod vodstvom ameriških finančnih magnatov znova začenja svoj stari eksperiment. Spet si razsipno, z velikimi sredstvi prizadeva, da bi v svoji deželah, vštevši tudi zapadno Nemčijo, obnovila fašizem, si prizadeva, da bi znova ustvarila žarišče napadalnosti. Drugič si prizadeva, da bi narediła iz fašizma udarno pest za uresničenje svojih imperialističnih ciljev. Toda prepričani smo, da bo mednarodna reakcija — kljub temu da v sami Ameriki fašizem pridobiva vedno več zvezdnih — vendar le tudi tokrat, doživela polom.»

Nekaj v nekaterih državah Ljudske fronte niso uspele

Dejal je dalje, da je bila Ljudska fronta pred vojno potrebna zaradi borbe proti največji naraščajoči nevarnosti — fašizmu, in sicer v vsaki deželi posebej zaradi ohranitve nacionalne neodvisnosti, ker je fašizem predstavljal največjo nevarnost za neodvisnost malih narodov. Toda v nekaterih deželah niso bile ljudske fronte kos svojim nalogam, zaradi tega ker so se sporazumi ustvarjali samo od zgoraj navzdol, samo z vodstvi strank, ki so bile v ljudskih frontah razne stranke, ki so jim stala na čelu ne samo omahljiva, ampak tudi reakcionarna, izdajalska vodstva, ki so v najusodnejšem trenutku strohapetno stisnila rep ali pa prešla na stran fašističnih osvajalcev. Zaradi tega se da razumeti, ne pa tudi opravičiti, da komunistične partije v nekaterih deželah niso izpolnile svojih nalog organizatorjev borbe proti okupatorju in ustvarjanja oblasti resnične demokracije. To je imelo za posledico, da je v teh deželah reakcija vzela oblast v svoje roke.

Maršal Tito je dejal:

«Tako je bil po mojem globokem prepričanju glavni razlog za take napake v naslednjem:

1. Da ni bilo dovolj odločnosti, niti poguma, kajti kakor hitro se je ustvarjala antifašistična fronta, bi bilo treba računati s tem, da v primeru fašističnega napada ni mogoča borba z demonstracijami, ampak da je potrebna oborožena borba in da se je treba nanjo tudi pripraviti.

2. Da ni bilo vere v sile ljudstva, medtem ko so vladale iluzije glede vodstev raznih strank.

3. Da ljudske fronte niso bile borbeno zedinjene, z enotnim in odločnim vodstvom, z določenim borbenim programom, z jasno in določeno linijo.»

Izjemo tvori samo Grčija, je nadaljeval maršal Tito, kjer je kljub junaški borbi grških demokratičnih sil vendar le prišla na oblast reakcija, to pa zaradi odkrite intervencije nekaterih velesil na zapadu, ki hočejo še danes uresničiti svoje imperialistične cilje na Balkanu.

Ljudske fronte so v vseh državah danes še bolj aktualne

«Mnogi danes mislijo, da so ljudske fronte nekaj zastarelega. Čeprav ljudske fronte v času vojne po vseh deželah niso bile enakovite zaradi omenjenih razlogov, vendar so LJUDSKE FRONTE DANES ŠE BOLJ AKTUALNE, samo treba jim je dati novo vsebino. Tudi danes je reakcija vedno bolj napadalna, medtem ko danes fašizem z njeno pomočjo znova dviga glavo, tudi mnogokrat postajajo vojni hujskači vedno besnejši. Nastala bo lahko torej nova nevarnost vojne, kako ne bomo budni, ako se ne bomo izučili iz nedavne preteklosti in ne bomo podvzeli najodločnejših ukrepov proti vsem vojnim hujskačem, AKO SE NE BO VRŠILO VSE NAPREDNE SILE — NE SAMO V VSAKI DEŽELI POSEBEJ, AMPAK TUDI V VSEM SVETU — V NAJODLOČNEJŠI BORBI PROTI VOJNIM HUJSKAČEM, V BORBI ZA MIR».

Poudaril je nato, da ljudske fronte v raznih deželah lahko odigrajo tudi vlogo za notranji razvoj v posamezni deželi, samo v primeru ako bo postopoma izpreminjajo v enotno ljudsko organizacijo, ker le ta način je demokracija novega tipa možna in uresničljiva. Nadaljeval je: «Nekateri se, da bo mednarodna reakcija zavreščala. Toda to je enopartijski sistem, je v protislovju s tako imenovanimi ameriškim načelom štirih svoboščin, itd. Toda, naj oni vpijejo, kakor jih je volja, drugo jim tudi ne preostaja. Mi jim lahko takoj odgovorimo konkretno vprašanje: Koliko strank, gospoda, imate vi? Imate samo dve, in kakšni sta ti vaši stranki?

V bistvu popolnoma enaki, vzdržujeta se v podpirata se z vsemogočnimi dolarsko diktaturo. To sta torej stranki velefinančnih magnatov, ne morem na to, da so v njih tudi dobronamerni pristaši, kajti ti pristaši ne morejo ničesar storiti, čeprav bi kaj hoteli. To so torej stranke demokracije zapadnega tipa, demokracije v zelo slabem smislu, preko katerih izvajajo svojo diktaturo velekapitalisti. Kakor koli bi bile te njihove stranke velike po številu, so vendar le stranke samo peščice največjih kapitalistov Amerike. Zaenkrat je to tako, toda verjetno bo tudi tamkaj prišel čas, ko se bo položaj izpremenil na bolje, ko bodo široke delovne množice Amerike resnično uživale svobode, o kateri se toliko pripoveduje, o katerih pa one, kakor tudi množice drugih kapitalističnih dežel danes samo sanjajo.»

Ljudska fronta pred vojno

Nato je maršal Tito govoril o značaju ljudske fronte v Jugoslaviji pred vojno. Program ljudske fronte, ki ga je dala Kompartija Jugoslavije se je sestajal iz borbe proti socialnemu izkoriščanju in nacionalnemu zatiranju; borbe za demokratizacijo dežele in proti fašizmu; podvzemanja vseh ukrepov za obrambo dežele pred naraščajočo nevarnostjo napada fašističnih osvajalcev; borbe proti peti kolcni in borbe za vzpostavljanje diplomatskih odnošajev, pozneje pa tudi borbe za zavezništvo s Sovjetsko zvezo. Vodstva vseh meščanskih strank so bila proti temu programu, in niso hotela sodelovati v ljudski fronti, temveč so v času Mačka in Cvetkoviča na Hrvaškem pa Subašiča, metali v zapore in taborišča stotine najboljših antifašistov, ki so bili pozneje izročeni Nemcem in ustašem, ki so jih zverinsko pobili. «Kri Avgusta Cesarca, Božidarja Adžije, Ognjena Price in stotero drugih antifašistov obtožuje in dokazuje, da so Maček, Cvetkovič in številni drugi njim podobni, bili in ostali najhujši reakcionarji ter sovražniki svobode in napredka. Ta kri dokazuje, da so bili ti gospodje sodelavci fašističnih osvajalcev in ustaških zločincev.

Med vojno

Nato je maršal Tito podal osnovne značilnosti političnega stanja tik pred vojno in v prvih dneh okupacije. Razložil je dalje, zakaj se je bilo treba še v prvih dneh borbe lotiti organizacije nove oblasti, in zakaj so morali partizanski odredi že med osvobodilno borbo uničevati državni aparat, ki ga je okupator s pomočjo domačih kvizlingov začel v polni meri izkoriščati, da bi laže zasužnjili ljudstvo.

Ovrgel je dalje trditve nekaterih ljudi izven Jugoslavije, ki so sicer napredni in ki še vedno trdijo, da je zavzela vstaja v Jugoslaviji tak obseg in da je tako dobro uspela zaradi posebno ugodnih političnih razmer v državi in zaradi geografskih ugodnosti za bojevanje. Dejal je, da so bile politične razmere v Jugoslaviji najmanj ugodne za bojevanje proti okupatorju, predvsem zaradi tega, ker je Jugoslavija država mnogih nacionalnosti, in ker je obstojalo nacionalno sovraštvo med posameznimi narodi, ki so ga podpihovali nemški, italijanski in drugi okupatorji do največje mere — do medsebojnega iztrebljenja. Zato je toliko bolj pomembna vloga komunistične partije, ljudske fronte v celoti ter borcev na fronti, ki so vztrajno propagirali in širili geslo bratstva in enotnosti vseh narodov Jugoslavije. Navedel je dalje vse težkoče, ki so bile na poti ustanovitvi ljudskih front pri poedinih narodih Jugoslavije: Na Hrvatskem, v Sloveniji, v Srbiji, Črni gori, ter Bosni in Hercegovini in Makedoniji.

Nato je maršal Tito opisal delo ljudske fronte po vojni in poudaril, da je bilo mogoče ustvariti tako hitro novo oblast od spodaj navzgor samo zato, ker je obstojala taka ljudska fronta, ki se je v borbi ojeklenila in se z bogatimi izkušnjami še bolj politično utrdila. Orisal je nato vlogo ljudske fronte pri izvršitvi petletnega plana, ki ga bo mogoče uresničiti samo po zaslugi ljudske fronte, ter delovnega poleta mladine, delavcev, kmetov, ljudske inteligence in vseh drugih delovnih državljanov Jugoslavije zbranih v ljudski fronti. Dejal je, da enotni gospodarski program zahteva tudi politično enotnost. Zato so danes razni Groli, Mački, Subašiči, Lazice, Gavrilovići itd., ki nočejo politične enotnosti nepotrebni in škodljivi, ker so dokazali, da niso sposobni voditi državo. Zato so vse predvojne meščanske stranke danes odveč.

Govoril je dalje o vlogi Komunistične partije Jugoslavije in dejal, da KPJ nima nobenega drugega programa izven ljudske fronte in da je program ljudske fronte tudi njen program. Nato je poudaril razliko komunistične partije do drugih strank in ljudske fronte. Komunistična partija Jugoslavije je postala kot avantgarda delavskega razreda pod novimi pogoji voditelj vseh naprednih demokratičnih sil. Zaradi specifičnega značaja revolucionarnega razvoja v dani etapi, zaradi novih poti, ki so zlasti značilne v Jugoslaviji, — k določeni družbeni preobrazbi. Dejal je, da v vsaki epohi družbenega razvoja obstoje določene etape, ki so odvisne od osnovnih elementov dogajanja dane epohe. Navedel je značilnosti sedanje epohe, ki so:

Značilnosti današnje dobe

1. Pojav fašizma, ki se je rodil zaradi neprémostljivih nasprotij med imperialisti.

2. Velika osvobodilna vojna in popolni vojaški poraz fašizma.

3. Propad starih državnih sistemov v vzhodnih državah in ustanovitev novih družbenih sistemov v teh državah na načelih resnične ljudske demokracije.

4. Revolucionarne družbene preobrazbe se razvijajo v znamenju borbe proti fašističnim zavojevalcem za svobodo in narodno neodvisnost, za ustvaritev pravičnejšega družabnega sistema, namesto starega kapitalističnega sistema, slonečega na načelih tako imenovane zapadne demokracije.

5. Poizkus, da bi imperialistične sile obnovile fašizem kot protiutež proti naraščajoči moči demokracije novega tipa in kot udarno pest za uresničenje imperialističnih ciljev.

6. Vojno hujskaštvo in klevetanje novih demokracij, zlasti Sovjetske zveze in Jugoslavije, s strani mednarodne reakcije z ameriškimi imperialisti na čelu. Vojni hujskači delajo skrajne napore, da bi vrgli svet v novo vojno.

7. Nasproti fronti reakcije je fronta miru, fronta demokracije.

8. Enotnost interesov delavskega razreda in vseh ostalih resnično demokratičnih sil je glavni činitelj za ustvaritev politične enotnosti, resnične ljudske demokracije novega tipa.

Nato je tako-le označil ljudsko fronto FLRJ:

1. Ljudska fronta je trajna, vseljudska politična organizacija z jasno določenim trajnim programom.

2. Ljudska fronta je politična enotnost delovnih ljudi Jugoslavije: delavcev, kmetov, ljudske inteligence, mladine, žen in vseh delovnih državljanov, to je vseh tistih, ki delajo v duhu nove Jugoslavije.

«To pomeni,» je končal svoj referat maršal Tito — «da bodo naši narodi, tako združeni, ohranili vse tisto, zaradi česar so umirali najboljši sinovi in hčere naše države, da bodo ohranili skupnost bratskih narodov — Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo.»

TRST. — Poročevalski urad TRUST-a je objavil, da so bili nocoj ob 21.30 uri izpuščeni trije pripadniki 351. ameriškega pehotnega polka, katere so aretirali Jugoslovani dne 22. t. m. v bližini začasne meje. Ti trije možje se vrnili k svojemu polku v dobrih zdravstvenih pogojih. Izjavili so nekemu častniku, da so z njimi dobro ravnali.

Ameriški rušilec zadel ob mino

3 mrtvi in 12 ranjenih

Trst, 29. (AIS) — Danes popoldne je ameriški torpedni rušilec «Fox» na poti med Benetkami in Trstom v vodah pri Tržiču zadel ob mino. Nesreča se je zgodila ob 13.30. Obžalovati je tri mrtve in 12 ranjenih, med katerimi štirje težko. Ranjence so prenesli na ameriški torpedni rušilec «Owen», ki je hitel poškodovani ladji na pomoč in prispel na kraj nesreče ob 15.30. «Owen» se je vrnil v Trst ob 19. uri. Ranjence so prepeljali v ameriško vojaško bolnico.

Preosnova angleške vlade

London, 29. — Preosnova angleške vlade, ki so jo politični krogi napovedovali že dober mesec, je bila danes izvršena. Trgovinski minister Cripps bo postal minister za gospodarstvo. Wilson je imenovan za trgovinskega ministra, medtem ko je minister brez listnice Greenwold podal ostavko. Ostale spremembe v vladi bodo znane šele koncem tedna.

Razprava zaradi dogodkov v Lanišču

Duhovnik Cek organiziral nerede, za časa narodno-osvobodilne borbe pa sodeloval z Nemci in domobranci - Slavko Sankovič ubil duhovnika Bulešiča

Pazin, 29. (ATI) — Danes zjutraj ob 9. uri se je v Ljudskem domu v Pazinu začela razprava proti osebam, ki so bile aretirane zaradi dogodkov v Lanišču. Ljudskemu sodišču predseduje dr. Ivan Motika, javni tožilec pa je Andrija Grbac, a njegov pomočnik dr. Milan Brkič. Branilci so advokati Francesco Padelni, dr. Vio in dr. Lukež Boris.

Dopoldne je bila prebrana obtožnica, katere večji del je posvečen duhovniku Štefanu Ceku, ki je obdolžen:

1. Da je pod okupacijo imel zvezo z nemškimi vojaškimi poveljstvi v cilju, da bi tako olajšal delo okupatorjev;

2. da je zlorabil svoje duhovniško poslanstvo v svrho, da bi odtegnil prebivalstvo od udeležbe v narodno-osvobodilni borbi;

3. da je izrabljajoč versko čustva prebivalstva, potem ko so Nemci požgali vasi Učka, Branje, Brest in Račjo vas izjavil, da je to «kazen božja» zaradi sodelovanja teh vasi v partizanski borbi ter da je ob tej priliki označil Nemce kot «angele maščevalce»;

4. da je vršil propagando v prid Nemcem, ko so začeli z veliko agitacijo za nabor v domobrance; v zvezi s tem je Cek obtožen tudi, da je v Trstu obiskal vojašnico, kjer so bili zaprti po Nemcih nasilno mobilizirani Slovenci in da jim je hrabril rekoč: «Nas domobrancev je čez 30.000 in bomo kaj kmalu uničili tistih 200 partizanov, ki so še v Istri»;

5. da je v maju leta 1946. preprečil vstop v cerkev Frančiški Krajcar zaradi tega, ker je bila aktivistka ljudskih organizacij in da je pregovarjal mladince, da ne bi šli na prostovoljno delo na mladinsko progo, češ da je delo težko in brezkoristno;

6. da je v juliju 1947. nalepil na vhod cerkve v Lanišču obvestilo, s katerim je obvestil vernike, da bodo pri prihodnji birmi kot botri izključeni tisti, ki so člani «protiverskega društva». Vsebino obvestila je ustmeno ponovil župnik Cek v cerkvi v Lanišču dne 17. avgusta t. l.;

7. da je imel dne 23. avgusta v hiši Žmaka Josipa v Lanišču sestanek, ki so se ga udeležili tudi obtoženci Grbac Ivan, Grbac Joakim, Grbac Anton, Žmak Peter in Križmančič Josip. Pri tem sestanku je župnik Cek predlagal — in prisotni so to sprejeli — ter izdelal načrt, da se osebam, o katerih oni smatrajo, da pripadajo «protiverskim organizacijam», zabrani vhod v cerkev. Nadalje je obtožen, da je organiziral nočne straže v Lanišču, da je dovolil, da so pripravili palice in kamenje v zakristiji. S tem kamnenjem in palicami so prebivalci Lanišča zabranili vhod v cerkev vernikom iz bližnjih vasi.

Na podlagi navedenih obtožb je župnik Cek kriv, da je organiziral nerede in njegovo dejanje naj se kaznuje na podlagi čl. 3 § 8 zakona o protidržavnem delovanju.

Obtožba proti *mons. Jakobu Ukmarju* je krajša. Obtožen je, da ni odvrnil župnika Ceka od njegovega načrta, ko se zanj zvedel in da ni obvestil ljudskih oblasti, da se neredi pripravljajo. Iz tega razloga se smatra sokrivim, za izzivanje omenjenih incidentov ter naj se kaznuje po čl. 3 § 8 navedenega zakona.

Obtoženci *Zmak Josip, Grbac Ivan, Grbac Joakim, Grbac Anton, Zmak Peter* in *Križmančič Josip*, ki jih označuje obtožnica kot najbolj reakcionarne elemente in fašiste v Lanišču so prav tako obtoženi, da so izzvali nerede ter pri njih tudi sodelovali.

Ostali štirje obtoženci se obtožujejo, da so reagirali s preveliko silo na napade, izvršene proti ljudski oblasti od strani župnika Ceka in njegovih somišljenikov in da so s silo vdrli v župnišče, kjer so se nahajali župnik Cek, mons. Ukmar, Bulešič in poveljnik narodne zaščite podporočnik Marko Tomac, in da so skupno z vso množico vernikov vztrajali v svojem početju vkljub temu da je Tomac večkrat z revolverjem ustrelil v zrak.

Slavko Sankovič je posebej obtožen, da je dvakrat udaril z nožem duhovnika Bulešiča, s čemer je povzročil njegovo smrt.

Medica Elvio je obtožen, da je udaril s topim predmetom mons. Ukmarja in mu prizadejal več ran. Končno se obtožujeta *Bačič Josip* in *Brajkovič Srečko*, da sta z ostalim ljudstvom sodelovala pri napadu na župnišče.

Po prečitanju obtožnice se je pričelo zaslišanje župnika Ceka, ki ni odkrilo nobenih posebnosti. Na vprašanja predsednika in javnega tožilca, je župnik Cek odgovarjal s šibkim glasom, tako da ga je bilo slišati samo zaradi številnih mikrofonov in žvočnikov, ki so bili za to razpravo instalirani. Prvo zasedanje razprave se je končalo ob 12. uri. Razprava se je nadaljevala ob 15. uri popoldne.

EAM obtožuje ZDA pred OZN zaradi položaja v Grčiji

Lake Success, 29. — Na sobotni seji OZN je jugoslovanski delegat, Leo Matoš govoril o vprašanju vojnih izzivačev. Poudaril je nalogo tiska, ki mora mobilizirati javno mnenje in doprinesti k razvoju dobrih medsebojnih mednarodnih odnošajev. Matoš je poudaril, da mora biti ta naloga jasno izražena v dnevnem redu mednarodne konference za svobodo tiska in informacij.

Osrednji odbor EAM-a je poslal OZN spomenico, v kateri opisuje razvoj notranjega položaja Grčije. Spomenica pravi, da je edino ameriška intervencija vzrok poslabšanja položaja. Možnost rešitve sedanjega stanja obstoji v tem, da se takoj ukine državljanska vojna, da nastopi iskren sporazum med obema taboroma in ustanovi vlada s širokim sodelovanjem EAM-a.

Osrednji odbor je poslal brzojavko tudi glavnemu tajniku Trygve Lieu, v kateri zahteva naj glavna skupščina OZN sprejme in zaslišI delegacijo EAM-a.

Londonski «Daily Worker» priobčuje članek, v katerem razpravlja o sedanji borbi med člani OZN. List poudarja, da pravi problem ni vprašanje nasprotstva med Sovjetsko zvezo in ZDA, temveč v izberi med mirom in vojno, med obstojem in propadom OZN.

Članek zaključuje, da ni mogel nihče izpodbiti Višinskijevih obtožb, ki jih je iznesel v svojem govoru. Angleški delegat Mac Neil se je pokazal uslužnega napram ameriškemu monopolističnemu kapitalizmu, ko je strupeno napadel Sovjetsko zvezo in se laskal Churchillu.

Angleška odločitev, da se odpoveduje mandatu nad Palestino, je še vedno predmet komentarjev francoskega tiska. Tako piše «Humanité», da je glasnik angleškega zunanjega ministra poudaril, da bodo angleške čete ostale v sosednih deželah Palestine. Anglija je hotela napraviti vtis, da se je odpovedala imperialističnim zahtevam, toda istočasno si je pridržala možnost, da se vrne v Palestino, ako bi bilo «treba v tej deželi vzpostaviti red».

Podobno piše «Franc Tireur», da je Anglija izbrala raje prijateljstvo in zavezništvo arabske lige, katere pa se ne sme zamenjati z arabskim ljudstvom. Anglija vlada in bo nadaljevala s svojo vlado v Transjordaniji, ki je prešibka, da bi postala velika država Srednjega vzhoda. Čeprav bo Anglija iz finančnih razlogov prisiljena dati ZDA prvo mesto, ne bo zaradi tega odnehala uveljavljati v Palestini in sosednih državah svojih interesov in vpliva ter vzdržati svojih strateških točk za bodočnost. Iz vsega je razvidno, da napovedan umik Anglije iz Palestine ni odkrit, temveč ima svoje prikrito ozadje.

Da se bo lahko vsakdo prepričal...

Dopisniku agencije ATI je tržaški škof Santin izjavil, da je prevod spomenice slovanskih duhovnikov slabo preveden z latinščine, tako da prevod izpreminja misel originala; isto javlja v svoji nedeljski številki tudi znani italijanski šovinistični dnevnik «Giornale di Trieste». Da bi vsak tisti čitatelj, ki zna latinščino lahko vzporedil naš prevod z latinskim originalom, priobčujemo danes tudi original spomenice v latinščini.

* * *

GRAVAMINA CLERI SLAVI (LINGUAE SLOVENAE ET CROATAE) CIRCA REGIMEN DIOECESIS TERGESTINAE ET JUSTINOPOLITANAE.

1) Sacerdotes Slavi desiderabant Episcopum habere patrem, qui ipsos paterno amore amplecteretur comiterque cum eis ageret. Contra non semel sacerdotes etiam provectioris aetatis, etiam sacerdotes integerrimi, ecclesiae amantes et hierarchice coscientiose subiecti, a proprio Ordinario sive scriptis sive verbis, dure tractati sunt, vituperia et suspiciones, in re non fondatas, experti. Id causae est, quod multi sacerdotes Praesulem non libenter adeunt, sed nonnisi officii gratia et quodammodo coacti in episcopio comparent.

2) Male affecti sunt sacerdotes Slavi, idm ab initio, audientes Episcopum, adhac Fluminensem, operam dedisse, ut clerici, qui contra Ordinarium, Tergestinum (mons. Aloisius Fogar) conspiraverant, quique a Sede e seminario pulsi erant, rehabilitarentur et praecipuum machinatorem (Henricum Knafelo, nuno Minatori) in dioecesi Fluminensi asylum invenisse, prouti etiam conspirationis auctor et sacerdotum persecutor (mons. Joannes Sirotich, nuno Sirotti) postea pingue beneficium est adeptus.

3) Multum offensi sunt sacerdotes Slavi, audientes et quandoque videntes Episcopum, praesertim postremis hisce annis, et recenti tempore, fuisse et esse politice et factiose activum. Item aegre ferunt, quod Episcopus, in hac praecipue activitate, circumdatus est coetu quodem secreto consiliariorum operaque utitur cooperatorum non omni exceptione maiorum, dum seniores et probatae vitae sacerdotes in gravibus ecclesiae Tergestinae negotiis vix aut ne vix quidem consulebantur.

4) Episcopus in sua conversandi ratione indolem italicam huius regionis exprimere sategit. In alloquendis sacerdotibus, associationibus fidelium, pueris puellisque confirmandis et ceteris usus est lingua Italica etiam ad alloglottas, alliis linguis aut penitus neglectis aut secundo loco positis.

5) Fideles linguae Slovenae decanatus Tergestini, degentes in quique parochiis in quibus verbum Dei regulariter etiam lingua Slovena praedicatur, numquam audierunt Episcopum illos propria ipsorum lingua alloquantem neque post mensem Julium anni 1943.

6) Fideles Sloveni petentes, ut apud S. Antonium Thaum. devotio matutina Marialis (šmarnice) restitueretur, repulsam tulerunt quasi ob rationes politicas id petiissent.

7) Pluries apparuit, Episcopo non esse gratum, si in civitate Tergestina plures adessent sacerdotes Sloveni, quorum numerus, annis elapsis etiam infra stricte necessarium reductus est.

8) In capitulis cathedralibus, Tergesti et Justinopoli, sacerdotes Slavi ne unam quidem obtinent sedem.

9) Nonnulli parochi propo Justinopolim iam mense Martio a. curr. petierunt ut in ecclesia filiali S. Bassi diebus dominicis et festivis missa cum sermone sacro Sloveno haberetur pro agricolis, qui mane, negotiorum causa, civitatem Justinopolitanam petere debent et sic missam et sermonem in propriis parochiis amittunt. Huiusque tamen nullum pervenit responsum.

10) Plurinum conquesti sunt et conqueruntur sacerdotes Slavi de tota educandi et instruendi ratione in seminariis, praecipue in seminario Justinopolitano. Variae innovationes sunt introductae elapsis, non ad futurum sacerdotem in solida virtute et sensu vere catholico firmandum, sed ut seminaria nostra seminariis Italicis magis coaequarentur. Genuina formatio interioris hominis locum cessit formalismo cuidam externo, sincera invenum mens hypocrisi. Nec poterat in seminario Justinopolitano darirecta mentis et cordis educatio, deerat quippe bonum a superioribus exemplum. Superiores enim iurstitiam et amorem inter diversas in dioecesi stirpes non modo fovebant, sed dire conculcabant. A seminario dirigendo exclusi erant sacerdotes Sloveni et Croati, instructio linguae Slovenae et Croatae valde defectuosa, licet facile melior esse potuisset. Conversatio alumnorum etiam in lingua Slovena et Croata, quo facilius futuri sacerdotes ubique in cura animarum, adhiberi possent, tantum aberat, ut promoveretur, ut alumni prohiberentur slovene et croatice colloqui, ei plures convenissent etiam post mensem Julium 1943: Ipsius moderatoris spiritualis (D. Parentin Aloisius) phrases quandoque despectum alterius stirpis spirabant. Quo factum est, ut alumni Slavi inferioris gradus alumni haberentur ab Italias. Slavi debebant linguam Italicam bene addiscere, dum ab Italis notitia linguae Slovenae vel Croatae numquam exigebatur. Seminaristae Itali poterant et possunt ad sacros ordines promoveri, etiamsi linguas maioris partis territorii dioecesani ignorent. Etiam in seminario theologico centrali in quo maiorem alumnorum partem constituant Slavi, lingua officiosa est Italica, cui immo et lingua Latina in disciplinis theologicis parte cedere debuit. — Alumni Slavi qui ausi sunt iniquam hano rerum conditionem, licet blande, vituperare, vel qui in propria lingua et litteratura ulterius edoceri desiderabant, habiti sunt rebelles, sine vocatione, eliminandi, immo quandoque suspecti habebantur etiam eorum parochi.

11) Organum officiale pro actis Curiae dioecesanae publicandis olim «Folium Dioecesanum» latine editum, nuno «Bollettino» inscriptum, lingua Italica publicatur, etiam post recentes mutationes politicas. Cum «Bollettino» sit et laicis accessibile, necnon sororibus monialibus destinatum multi indignati sunt, quod in praedicto folio defectus sacerdotum eorumque activitatis publice arguebantur. Item iniquum censetur, quod «Prospectus cleri», ab immemorabili semper latine publicatus, anno 1940 italice prodiit. In genere lingua latina, veneranda traditione in his polyglottis regionibus consecrata, cessit linguae italicae, quae etiam lingua officiosa Curiae dioecesanae facta est.

12) Scribendi ratio folii periodici «Vita Nuova» pluribus Slavis non placuit nec potuerunt Episcopum ab omni responsabilitate eximere.

Tergesti, die 6. Septembris 1946.

Deset dni z grškimi partizani

III.

Ko prispemo v podnožje sedla, se ustavimo in eden mi pomigne, naj mu sledim. Pridemo do nekega hudournika. Moj spremljevalec me vpraša po italijansko: «Ali bi hoteli ostati z nami?» Pogledam ga iznenaden: «Pa ti govoriš po italijansko?» Smeje se in začne mi pripovedovati o sebi... Imenuje se Xeos in je študiral v Italiji. Pove mi, da se prav sedaj vršijo borbe za zavzetje Janjine, ki bo v kratkem padla, toda čeprav so se monarhisti utrdili in imajo v svojih rokah še vedno «veliko cesto», po kateri dobivajo ojačanja. Pristavi še, da je par dni prej začela borba tudi proti Kosmeri. Drugi manj važni napadi so se izvršili severovzhodno in severozapadno od mesta, kjer je nekaj monarhistov hotelo sabotirati operacije III. divizije. Vprašam Xeosa, koliko brigad operira v tistih conah in on mi pove, da se okrog Janjine nahaja XI. divizija s 20 do 25 tisoč ljudi. Razen tega je tam brigada «Joanina» in «Svobodna Helada», ki operirajo okrog istoimenskega jezera in imajo nalogo zavzeti okoliške kraje ter vdreti v belo mesto.

Varkasove čete sestavljajo po večini mladi ribiči, stari hribovci in otočani.

Nadaljujemo s pešačenjem in hodimo vedno hitreje. Xeos je močan mladenič: črni lasje in žive oči. Pove mi, da so v tistih predelih še vedno ostanki monarhističnih tolp, toda brez vsake važnosti. Po zavzetju Janjine bodo ti zadnji žandarji ponudili svoje orožje Markosu in z njimi se ne bo postopalo kot z ujetniki, temveč bodo postali del «andartesov». Mnogi monarhisti zapuščajo svoja poveljstva in vstopajo v Markosovo redno vojsko. «Koliko dni se boš zadržal pri nas?» Odgovorim mu, da moram biti 10. septembra v Preveši. Xeos zmaje z glavo in pravi, da mi bodo izstavili propustnico, toda za priti v Preveso bom moral čez področje vladinih čet. «Če te ujamejo — je dejal — te bodo ubili; saj veš, da novinarji ne morejo priti do tu?»

Prekoračimo hudournik. Na njegovi drugi strani je taborišče partizanov, ki govorijo precej dobro italijanščino, ker so po večini z jonskih otokov. Njihov poveljnik se imenuje Makro; to je človek visok okrog dva metra. Potem ko me je vprašal, kam sem namenjen, mi pove, da ne more mnogo storiti zame. Lahko me pošlje na poveljstvo, kjer bodo določili pot, po kateri naj bi se kretal čez ozemlje, ki ga kontrolirajo Markosovi ljudje.

Postavim mu še druga vprašanja, toda poveljnik mi ne odgovarja več. Končno pravi, da sem prav gotovo lačen in me povabi, naj grem jesti.

Zunaj na prostem je nekaj vojakov odrlo ovco in sedaj jo pečejo na ognju. Vojaki režejo kose mesa in ga slastno jedo. Tako moram storiti tudi jaz, toda meso je vroče in moram ga ohladiti na nekem kamnu. Medtem se mi približa nekaj partizanov, ki me vprašajo po informacijah glede politične in gospodarske situacije v Italiji in v Trstu še posebej. Xeos mi opiše Grčijo, šege in navade njenega prebivalstva, za katero pravi, da je apatično, toda dobro.

NA CESTI V PHILIATES

S kamionom za preskrbo me Xeos spremlja v Philiates. Pot vodi neprestano navzgor in tovariš mi pokaže proti severozapadu velike hribe: Elias - Galia - Spata. Tja bom moral priti in tam bom našel eno največjih skupin partizanov pod poveljstvom komandanta Varkasa. Xeos se mi smeje, ko izgovarjam ime Varkas. Komandant Varkas, za katerega mnogi mislijo, da je star — ima komaj 36 let, je poročen in ima punčko, toda žena in hčerka sta ujetnici vladinovcev, ki so napravili koncentracijsko taborišče v Magoulianski ravnini, v Eubeji in mnogih drugih otokih pod njihovo kontrolo. V Magoulijanski ravnini se koncentrirajo ujeti partizani in nato jih navadno pošljejo na otoke, od koder se čestokrat sploh ne vrnejo več. Mnoge amnestirajo, toda samo do tedaj dokler so v Magoulijanski nižini. V Xeósovem glasu čutim prizvok žalosti, ko mi o tem pripoveduje. Toda po njegovem mnenju sem tudi jaz prišel v lepo zagato in ne bo šlo vse tako gladko. Nasmehnem mu se in gledam dalje na hribe. Xeos mi pove, da se prave vojaške formacije v polni vojni spremi nahajajo med Janjino in med tistim hribovjem.

Brž ko bo Janjina zavzeta, se bo II. divizija združila z Varkasovimi četami; sile pa, ki operirajo na Peloponezu bodo v odločnih operacijah zavzele vsa važnejša mesta na obali nasproti Pireju in Korintu. V okolici Arte in Patrasa operirajo številne brigade, a v Tesaliji je mnogo krajev, ki so jih partizani zavzeli. Sedanja grška vlada je v nevarnosti in ljudstvo pričakuje novo vlado in je gotovo, da bo v kratkem začelo zopet redno gospodarsko življenje v državi.

Prebivalstvo, skoro sami hribovci, pastirji, kmetje in obrtniki še vedno živijo v kočah pokritih s slamo. Prešajo olive pred vrati in obdelujejo zemljo v močvirnatih in malaričnih dolinah. Živijo od spominov; zdi se, da se je zanje zgodovina končala pred mnogimi leti. Pričakujejo novo življenje, ki jim bo zopet prineslo civilizacijo, pravico in blagostanje.

(Se nadaljuje)

S. PETEANI

Copyright by ATI

TRŽAŠKI DNEVNIK

Nove oblike terorja proti goriškim Slovencem

Preganjanje Slovencev v Gorici je dobilo nove oblike. Teroristične akcije so dejansko do neke mere ponehale, vendar nekateri pravijo, da to ne po zaslugi italijanskih oblasti, temveč ker so bili pogromi proti Slovencem dokaj «uspešni». Toda naj bo kakor koli, italijanske oblasti že iz «propagandnih razlogov» ne morejo dopuščati novih odkrito terorističnih akcij, zaradi česar se šovinistični krogi ob popolni pasivnosti oblasti poslužujejo novega načina «borbe» proti Slovencem.

V javnih ustanovah (Mestna hranilnica, umobolnica itd.) je nekaj fašističnih elementov prepovedalo in s silo oviralo vstop slovenskim in italijanskim demokratičnim uslužbencem. Na mestni hranilnici so isti elementi celo zagrozili s stavko, če ravnateljstvo takoj ne odpusti Slovencev in Furlanov iz službe. Ravnateljstva so to stvar «rešile» tako, da so Slovence in Furlane poslale na dopust, ki jim ga sedaj od tedna do tedna podaljšujejo — dokler se stvar ne «razčisti», zaradi česar obstaja upravičena bojazen, da bo «dopust» — končno privedal do odpusta.

Stališče oblasti, odnosno, ali so oblasti sploh o tem obveščene, ni znano. Vsekakor ne morejo iti mimo tega le z besedami, kot je doslej to v običaju.

Kaj zopet nameravajo?

21. t. m. se je zglasil pri vratarju ladjedelnice «FELZEGI» civilni policist ter mu zastavil sledeča vprašanja: Kakšne politične tendence je ravnatelj vaše ladjedelnice? Kako se imenujejo člani tovarniškega odbora, kdo je vodja KP v Miljah. Vsa ta vprašanja dajejo misliti, da pripravlja CP akcije na tovarniški odbor in na druge demokratične organizacije.

Izzivaški poskusi

27. t. m. je privozil okoli 20.30 k Sv. Barbari avtomobil s civilnimi policisti ter takoj oddal pet ali šest strelov.

Vse do danes se je CP lahko prepričala, da v vaseh okoli Milj ni spravljenega orožja. Sedaj pa se zdi, da policisti, ki so prišli iz Gorice in Pulja poizkušajo na vsak način izzvati narodno zaščito, ki se nahaja le nekaj korakov vstran.

Jugoslovani se vračajo domov

Iz Ancone je prišlo z vlakom v Trst 31 jugoslovanskih beguncev, ki so bili zaprti v taborišču v Anconi. Z vlakom ob 12.58 so se v nedeljo odpeljali preko Sežane proti svojemu domu.

Angleški mladinci na povratku z mladinske proge

V nedeljo se je z jutranjim vlakom pripeljalo v Trst iz Jugoslavije 29 angleških in 2 italijanska mladinca, ki so delali na mladinski progi v Jugoslaviji. Z vlakom ob 13.50 so odpotovali dalje proti domu.

Spremembe na policiji

Po raznih uradih na glavnem sedežu civilne policije, kakor tudi na drugih sektorjih premeščajo zadnji čas stare uslužbence in jih nadomeščajo z onimi, ki so prišli iz Gorice, Pulja in Tržiča. S to zameno starih že verziranih uradnikov z novimi, ki prihajajo na njim popolnoma neznano področje, se bo gotovo še poslabšalo poslovanje civilne policije, posebno še ker je znana stvar, da prihajajo posebno proti onim iz Gorice vedno nove pritožbe.

MLADINA ČITAJ SVOJ LIST «GLAS MLADIH»!

FESTIVAL DELA V KOPRU

«Naše življenje je vzgled dela, bratstva in napredka!»

Slovanske in italijanske množice Istre so na včerajšnjem festivalu dela izpovedale z mogočno povorko in drugimi manifesticijami svojo odločno voljo za graditev srečnejše bodočnosti prebivalstva na Svobodnem tržaškem ozemlju

«Delavci, kmetje in intelektualci, združeni v borbi za razširitev socialnih pridobitev! Živelo bratstvo med narodi!» Pod tema dvema geslom je v nedeljo slovensko, hrvatsko in italijansko ljudstvo Istre, ki je bila priključena STO-ju, proslavilo festival dela, eno svojih velikih delovnih zmag, s katerimi je zapisalo uspehe trimesečnega tekmovanja. V šestih rajonih istrskega okrožja je bilo 17.257 prostovoljnih delavcev, ki so opravili 145.757 delovnih ur v skupni vrednosti 6.161.000 lir. (Imena obdarovanih udarnikov bomo priobčili jutri). To je bil živ prikaz poleta, s katerim stopa Istra nasproti lepšemu življenju, kjer ima vsak narod pravice do svojega jezika in šole, kjer ni izkoriščanih in izkoriščevalcev, kjer ni političnega šovinizma in rasne nestrpnosti. Občudovali smo te prepreste ljudi, ki so ponosno in rečno stopali v nad eno uro dolgi povorki in prikazovali sadove svojih naporov pri obnovi in kulturnem dvigu ter bili živa priča uspehov ljudske oblasti in svobode. Obenem pa je bil istrski festival dela najprepričevalnejši odgovor vsem sovražnikom ljudstva, najlepši primer, kako bi morala ZVU upravljati njej zaupano ozemlje.

Alegorični voz «Svoboda» v povorki

Povorka najmogočnejši izraz festivala

Ves zunanji izraz festivala je bil poudarjen z velikimi napisi, z zastavami, v mogočnem obnovo predstavljajočem slavoloku pred vhodom v mesto in simbolično prikazani obnovi v obliki delovnih grbov, ki so krasili glavno cesto, kjer se je pomikala povorka — je govoril o novem življenju v Istri. Za skupino narodnih noš so korakali v paradnem fizkulturnem koraku fizkulturniki, na čelu katerih sta bili tržaški vrsti vrhunskih telovadcev, nato udeleženci fizkulturnega zleta v Beogradu in končno fizkulturniki vseh panog. Navdušenje desettisočglave množice se še ni poleglo, ko je nov val navdušenja sprejel partizanske borce in garibaldince, kakih 1400 po številu. Nato pa se je pričela pomikati dolga vrsta alegoričnih voz, ki je prikazovala v živih slikah, grafikonih in številkah uspehe dela in obnove. Smarje so imele na vozu v majhnem reliefnem posnetku napravljeno novo cesto, ki jo bo zvezala z Novo vasjo, Nova vas pa je prikazovala napeljavo elektrike, ki so jo vaščani sami napeljali. Več vozov je prikazovalo razvoj zadružništva, vinogradništva, vrtnarstva itd. Zastopane so bile vse panoge od težke industrije, preko obrtništva, do obdelovanja zemlje. Med njimi so bili mnogi simbolični vozovi. Da ne bo ljudstvo nikdar pozabilo tistih, ki so za njegovo svobodo žrtvovali svoje življenje, smo videli v alegoričnem vozu s spomenikom padlim partizanom.

Manifestacija na Titovem trgu

Po končanj povorki je bil Titov trg prenapolnjen z ogromno množico, kateri je kot prvi v italijanščini spregovoril v imenu Enotnih sindikatov tov. Skočir. Za njim je v slovenščini povzel besedo tov. Venturini, ki so ga med govorom prekinjali z navdušenim ploskanjem. V svojem govoru je med drugim dejal: «Današnji festival dela je dokaz, da se je delovno ljudstvo za vselej iztrgalo iz kremljev izkoriščevalcev. Obvezali smo se, da bomo sami obnovili ruševine in odpravili nepismenost in zaostalost. Ničče nas ne bo mogel pri teh naših naporih za napredek ovirati. Tudi v bodoče bomo korakali z jasnim ciljem na delo za obnovo, za lepše življenje.» Nato je tov. Bulč v hrvaščini poudarjal uspehe, ki jih je doseglo istrsko ljudstvo na vseh poljih. Kot zadnji pa je v italijanščini spregovoril tov. Jaksetich, ki je poudaril, kako je veličastna povorka ljudstva in alegoričnih vozov pokazala uspehe ljudske oblasti. Tov. Jaksetich je dalje dejal: «V času trimesečnega tekmovanja smo imeli primere, da so se nekateri smejali našemu delu, kar pomeni, da še delujejo podtalne sile, ki rovarijo proti naši svobodi. Mi pa bomo kot do sedaj znali braniti vse naše pridobitve skupno z agrarno reformo, ki se mora razširiti na vse ozemlje STO-ja. S tega ozemlja bomo napravili zgled dela, bratstva in napredka. Ta parada je korak naprej k uresničenju tega in korak naprej v srečnejšo bodočnost.»

Popoldanski program je bil posvečen kulturnim in športnim prireditvam, katerih rezultate prinašamo v športni rubriki.

Tov. Venturini govori

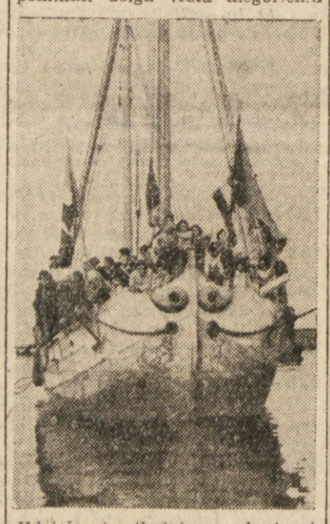

Udeleženci prihajajo z vseh strani

Škandalozna komedija se nadaljuje

Včeraj zjutraj so se zvrstile številne „priče" proti članom tovarniškega odbora - a oblast je poskrbela za „varnost"

Včeraj zjutraj se je nadaljevala razprava proti tovarišem tovarniškega odbora in delavcem iz ladjedelnic Sv. Marka, katere je ovadila skupinica 20 do 30 članov Delavske zbornice, ki bi se radi znebili tovarniškega odbora in Enotnih sindikatov iz ladjedelnic Sv. Marka. Obtožnica, ki jo je čital kapetan Dye je bila naravnost iz trte zvita. Največ smeha med občinstvom in obtoženci je izzval odstavek iz obtožnice, ki našteva med drugim tovarišem, da so podžigali delavce iz ladjedelnic, naj zažgo ladjedelnice.

Najprej je pričal znani inšpektor Marcon, ki je na vprašanje tožilca pojasnil, kako so se razvijali dogodki v Trstu 15. septembra. Pri tem pa se je g. inšpektor malce zmotil. Govoril je namreč, da je bil pogreb pokojne Vrabčeve 15. t. m., kar pa ni res, ker so jo pokopali 16. t. m. Na vprašanje tožilca, ali je bil kdo izmed obtožencev med demonstranti 15. in 16., je gospod Marcon zanikal. V glavnem pa se je jutranja ofenziva teh stavkokazov Delavske zbornice, ki so na včerajšnji razpravi nastopili kot priče, omejila na tov. Dapretta. V glavnem so se vse te priče v svojih izjavah strinjale, da so delali 15. t. m., medtem ko so Enotni sindikati proglasili enourno stavko v znak protesta proti fašističnim ubijalcem pokojne Vrabčeve in fašističnim neredom v mestu. V obtožbah proti tov. Turkoviču pa so dajali ti gospodje zelo netočne izjave. Giuseffi Giuseppe je trdil, da je 17. t. m. zjutraj, ko so bile ladjedelnice zaprte, tov. Turkovič pred glavnim vhodom govoril, da bodo proglasili stavko ali pa, da bodo celo zažgali ladjedelnice. Tu pa je pričo odvetnik Tončič ustavil in ga podrobneje spraševal, kako se je Turkovič tedaj izrazil. Končno je priča priznal, da Turkovič ni namreč podžigal ostale delavce, naj začno zažigati. Najzagrizenejši pa je bil v svojih izjavah Gardini Guerrino, ki je začel vleči staro storijo, da člani Delavske zbornice že dve leti trpe v ladjedelnicah. Čeprav je ta skušal na vse načine napihovati vso zadevo in črniti delavce, je moral vendar priznati, da so ga le zmerjali s fašistom, ker je delal 15. septembra in naposled so ga poslali ven iz tovarne. To so bila vsa «grozodejstva», ki so jih povzročili delavci. Ta tič je zvalil krivdo za vse to na tov. Zanolina, člana tovarniškega odbora. Na vprašanje odvetnika Basse, zakaj obtožuje Zanolina, je ta gospod razdraženo odgovoril: *«Ker je član tovarniškega odbora!» (!!!)*

Priča Privileggio Renato je bil najbolj zanimiv. Povedal je, kako je 15. t. m. ob 13.30 pred ravnateljstvom govoril Dapretto in omenil fašistične zločine po mestu. Seveda je priča skušal to prikazati kot pozivanje delavcev, da zapuste delo. Ko ga je potem dr. Tončič vprašal, ali je on vedel, da so tistega dne neredi v mestu, je priča odgovoril, da je to izvedel šele iz časopisja. (!)

Na popoldanski razpravi je pričal Gojak Anton iz Skednja, Ratto Pileria 6. Tudi on je pričal proti tovarišem. V bistvu so popoldanske priče še manj pozitivnega povedale kot jutranje, govorile so le, kako so jih zapodili iz ladjedelnic, ker so 15. t. m. delali. Priča Ferrarese je zanikal, da bi imel skrit nož, ko so ga delavci zapodili iz ladjedelnic.

Med kratkim odmorom je prišlo na hodniku do besednega spopada med tov. Tominčevo in njenim bratom Tomincem Ruggerom, ki bo kot priča govoril proti tovarišem. Tovarišica je svojega brata javno ožigosala kot izdajalca delavskega razreda. Med pričami je bil tudi znani šovinist dr. Guardiani Vasco. Temu se je po njegovih besedah zgodilo nekaj groznega. Medtem ko je šel 16. t. m. na delo, so mu delavci vpili «Fašistični načelnik Aquedotia» itd. Pri tem pa ga je nekо celo opljuval. Na tožilčevo vprašanje, kdo ga je pljunil, se je pa ta doktor zvijal in je na vse načine hotel povedati, da ga je tov. Polli. Na nadaljnje vprašanje, ali ga je on res videl pri tem delu, je g. Guardiani izjavil, da je njemu neka tretja oseba povedala, da je bil to Polli. Za njim je nastopil Pappagna Nicola, ki se je vedel kot pravi komedijant.

S pričevanjem 20 prič, ki so vsi člani Delavske zbornice, se je včerajšnja razprava, ki ji predseduje polkovnik Mac Holm končala. Omeniti moramo še, da je sodna palača zastražena kot v časih, ko je vršil svoje delo na sodišču zloglasni «Tribunale speciale». Že na vogalih sodne palače so policisti s karabinkami. V nadstropju, kjer se vrši razprava, pa so prav tako. Čemu ves ta aparat, ne vemo. Morda misli s tem okupacijska oblast, ki je s pomočjo Delavske zbornice pripravila ta proces, da je škandalozna komedija še bolje režirana.

KONGRESU UDRUŽENJA BIVŠIH UDELEŽENCEV NARODNO OSVOBODILNE BORBE BEOGRAD

Ob ustanovitvi kongresa vašega udruženja Slovenci, Hrvati in Italijani, partizani STO-ja, ki smo se skupno borili z vami za iste ideale bratstva in svobode, pošiljamo kongresu bratske pozdrave. Želimo mnogo uspehov vašemu delu. Prepričani smo, da bodo jugoslovanski partizani vedno prvi v borbi za utrditev demokracije ter graditvi trajnega miru na svetu. Obljubljamo, da se bomo na področju STO-ja še v naprej dosledno borili za ljudsko demokracijo. V trenutku trde borbe proti obnavljajočemu se neofašizmu na tem ozemlju se še posebno veselimo vaših uspehov.

Smrt fašizmu — svoboda narodu.

ZVEZA PARTIZANOV STO-ja

KOLEDAR

Torek 30. septembra Zofija, Grozdana
Sonce vzhaja ob 6.59, zahaja ob 18.48. Dolžina dneva 11.59.
Jutri 1. oktobra Maksima, Veličan

Spominski dnevi

1942 je bil v Vipavski dolini nad Ozeljanom ustanovljen I. primorski bataljon Simona Gregorčiča.

Za ženske je vsak dan praznik.

Preskrba

Zaključek delitve dne 30. septembra velja za vse racionirane predmete, ki so bili v razdeljevanju meseca septembra, razen naslednjih:

Bele testenine za delavce, v razdeljevanju od 24. t. m.

Iste za vse potrošnike, ki se delijo od 26. t. m.

Mleko v prahu, ki se deli od 27. t. m.

Mast za vse potrošnike, v razdeljevanju od 29. t. m.

Mleko v prahu in kondenzirano, današnje delitve.

Po 250 gr kondenziranega mleka delijo do 11. oktobra mladini iz mesta od 9 do 19 let., na odrezek 7, civilske nakaznice.

Po 500 gr mleka v prahu istim potrošnikom na odrezek št. 8.

Po 500 gr mleka v prahu delijo od danes do 11. oktobra tudi mladini od 9 do 19 let iz podeželja na odrezek 7 in 8. Cena kondenziranemu mleku po 300 lir kg; mleko v prahu po 84 lir kg.

Kupone za mleko tekoče in v prahu za potrošnike od 9 do 19 let, naj dvignejo danes mlekarne iz mesta pri občinskem prehranjevalnem uradu. Podeželske občine dvignejo kupone za mleko v prahu na Sepralu.

Razdeljevanje tobaka

za tekoči teden na odrezek št. 40. Po 20 cigaret Fib za lir 130; 20 gr tobaka Dalmazia za 110 lir; 2 cigari toskani po 25 lir ali 10 cigaret Macedonia za 65 lir.

Izven nakaznice ima vsak kadilec pravico do 60 inozemskih cigaret različnih znamk.

Sestanki in predavanja

Prosvetno društvo «S. Skamperle» v četrtek 2. oktobra ob 20.30, v veliki dvorani društvenega doma sestanek s predavanjem. Predava tov. Pahor Drago. Važno! Predavanja naj se udeležijo vsi člani roditeljskega sveta.

Kulturni krožek VOM. Danes 30. t. m. ob 20.30 sestanek s predavanjem tov. Peternela.

Povišanje kazni na tramvaju

Od 26. t. m. so zvišali denarno globo za potnike na tramvaju in filoviji, ki se vozijo brez listka, od 40 na 100 lir.

Komisarijat za likvidacijo jusov

Obveščevalni urad pri ZVU sporoča, da je bil imenovan za komisarja g. Oblak Josip na mesto A. Antoninija.

Jezikovni tečaji

Delavci in njihovi otroci, ki se žele vpisati v večerne tečaje za stenografijo, italijanščino, slovenščino, srbohrvaščino, angleščino, francoščino in nemščino, dobe pojasnila pri prof. Narcisu Smidichenu v ul. Ireneo della Croce 9-II. od 18. do 20. zvečer.

V četrtek bodo zaključeni vpisi v tečaje za stenografijo, slovenščino, srbohrvaščino, angleščino, francoščino in nemščino.

Izleti

CAT priredi izlet na Mangart dne 5. oktobra. Odhod ob 5. uri zjutraj. Izlet v Istro s postankom v Novem gradu in Umagu. Odhod ob 7. uri.

V Dolomite priredi izlet športni krožek Strojnih tovarn z avtomobilom. Odhod v soboto 4. oktobra ob 13. uri, povratek v nedeljo zvečer. Vpis in pojasnila pri tovarniškem odboru.

Izlet na Bled

Konzorcij gostilničarjev in krčmarjev za Trst in pokrajino, zadruga z o. j. obvešča vse prijavljence, da se bo vršil izlet na Bled 1. in 2. oktobra z odhodom v sredo 1. oktobra ob 7. uri zjutraj iz ul. Fabio Severo.

Rojstva, smrti, poroke

28. in 29. septembra 1947. se je rodilo 12 otrok, umrlo je 11 ljudi, porok pa je bilo 10.

Tramvaj in štednja z elektriko

Zaradi štednje z elektriko, ki jo je ukazala ZVU, bodo tudi tramvaji odslej dalje vozili bolj počasi. Vendar bodo le v manjši meri skrčili svoj obrat. Najvažnejše spremembe so sledeče:

Proga št. 3 bo vozila od 8.30 dalje samo med Rotondo del Boschetto in trgom Venezia.

Filovia A bo vozila med Goldonijevem trgom in Sv. Andrejem z odhodom z Goldonijevega trga.

Po 20.30 uri bo tramvajska služba skrčena za proge št. 1, 2, 6, 7 in 8 za približno 50 odstotkov, za proge št. 3, 5, 9, 11, A in B za eno tretjino. Prvi in zadnji odhodi ostanejo v glavnem nespremenjeni.

Prosečani na Bledu

Prosečani smo zelo zadovoljni, da so si po tolikih letih končno vendar enkrat lahko ogledali prirodne krasote Blejskega in Bohinjskega jezera, slapa Savice in Prešernov dom.

Izlet je organizirala ASIZZ in je zelo dobro uspel. Udeležilo se ga je 120 Prosečanov. Bili smo razdeljeni v tri skupine. Odpotovali smo iz Trsta v treh zaporednih sobotah proti Ljubljani, kjer smo obedovali v najboljšem hotelu. Po kosilu smo odpotovali na Bled, kamor smo prispeli ob 17. uri. V nedeljo smo obiskali še Bohinjsko jezero, slap Savice in Prešernov dom, zvečer pa smo krenili zopet domov.

Povsod smo bili prisrčno sprejeti in izvrstno postreženi. Vsi izletniki se iskreno zahvaljujemo organizatorjem uspelega izleta, avtobusnemu podjetju Zahariji ter prijaznemu tovarišu vodji za njegovo vsestransko skrb.

Nabergoj Olga

Dijakom srednjih šol v Kopru in Portorožu

Dijaki, ki so se prijavili za slovensko gimnazijo in učiteljišče v Portorožu, naj pridejo 4. oktobra v Portorož. S seboj naj prinesejo posteljno perilo, odejo prazno slamnjačo, telesno perilo, pribor za čiščenje obleke in čevljev, copate in druge malenkosti. 5. oktobra bo govoritev žolskega leta, 6. oktobra se začne reden pouk.

Dijaki, ki so javili za sprejem v Pomorsko-trgovsko akademijo in Tehniško srednjo šolo v Kopru, naj prinesejo s seboj razen zgoraj navedenega še pisalni in risalni pribor (dva trikotnika, šestilo, tuš, ravnilo, transporter, kotometer, peresa «redis», svinčnike), delovno obleko, hlače, predpasnik za kovinico. Javijo naj se 5. oktobra zjutraj, ker se pouk začne 6. oktobra.

Starši dijakov, ki so prosili za sprejem v dijaški dom gimnazije v Kopru, naj se zglase pri upravnici dijaškega doma 2. oktobra. Dijaki in dijakinje pa naj pridejo v dijaški dom 4. oktobra zvečer ali v petdeljo zjutraj. Pouk se bo začel 6. oktobra.

Telefon so podražili

Ker so v Italiji podražili prispevbine za telefonske pogovore, bo s prvim oktobrom podražili tudi v Trstu za 40% pristojbine za mednarodne in medkrajevne pogovore.

Šola Glasbene matice v Trstu

Gojenci iz mesta, Sv. Ivana, Opčin in Barkovelj naj se javijo 6. oktobra pri svojih učiteljih tam, kjer so imeli lani pouk. Skedenjci pa naj se javijo 7. oktobra ob 16. uri v Skednju.

Nove poštne znamke

S prvim oktobrom bodo začele v Trstu na prodaj nove poštne znamke s pretiskom AMG-FTT. Znamke so izdane v 37 različnih vrednostnih primerkih za skupno vrednost 658.75 lir in jih bodo prodajali vsi poštni uradi na STO-ju. Prav tako bodo zamenjavali stare znamke za nove do 15. oktobra.

DAROVI IN PRISPEVKI

Ob proslavi 25-letnice gledališča udejstovanja daruje Milan Bogišič za antifašistične pripornike 2000, za Dijaški dom 2000, za Dijaško matico 500, in za Rdeči križ lir 500.

M. P. daruje za stavkajoče lir 500. V spomin pok. tov. Passerini - Vrabec darujejo člani Zadruge prodajalcev kuriva lir 2500, za kulturni krožek «Vojka Šmuc» lir 2500.

V spomin pok. tov. Castagne darujejo člani Zadruge prodajalcev kuriva lir 2500 njegovi družini.

Radijski spored

v torek 30. septembra

TRST II

11.30. Dopoldanski koncert. 12.00. Sodobna Anglija. 12.10. Reprodukcija. 12.45. Napoved časa in poročila. 13.00. Vaški kvintet. 13.15. Ritmična glasba. 13.55. Pesta za violino. 14.15. Zgodovina. 14.28. Citanje sporeda. 17.30. Plesna glasba. 18.00. Komorna glasba. 18.45. Slovenska literatura. 19.00. Mladinska oddaja. 19.30. Lahka glasba. 19.45. Napoved časa in poročila. 20.00. Slovenski pisatelji. 20.12. A. Hakaturian: Koncert za klavir. 20.45. Zgodovinska predavanje. 21.00. Ruske operne arije. 21.15. Ze veste? 21.45. Koncert. 22.15. Lista: Robert Repini Secco. 22.30. Beethoven: IV. simfonija. 23.00. Lahka glasba. 23.15. Napoved časa in poročila. 23.30. Citanje sporeda. 23.35. Polnočna glasba. 24.00. Konec oddaje.

KINOPREDSTAVE

ROSSETTI. 14.30: «Marija Antonieta», Norma Shearer in Tyrone Power.
FENICE. 15.00: «Mister Smith gre v Washington», J. Arthur Rank in J. Stewart.
ALABADA. 16.00: «Osvojitev padala», Gary Cooper.
KINO OB MORJU. 16.00: «Aleksander Levski». Sovjetsko vojno delo, režiral Eisenstein, glavni igralec N. Čerkasov.
FILODRAMMATICO. 15.30: «Bunda lajka», Nelson Eddy in Ilona Massery.
ITALIA. 16.00: «Veliki molk», Alan Ladd in Loretta Young.
IMPERO. 15.30: «Pustolovščine v Zanzibarju».
GARIBALDI. 15.30: «Notre Dame».
CENTRALE. 15.00: «Meje v plamenih».

Odg. urednik DUSAN HRESCAK
Tisk Stabilimento Tip. Trieste

MALI OGLASI

OSEBNO IZKAZNICO in druge dokumente na ime Angela Piskar, Rojan, Case Sparse 809 sem izgubila ter jih proglašam za neveljavne.

TOVORNI AVTO znamke Bedford 4-tonski, v odličnem stanju prodam. Trst, garaža ul. Monfort 8-I nad.

† Vsem naznanjamo žalostno vest, da nas je v dneh, ko Primorska proslavljala priključitev, nenadoma zapustil naš dobri mož, oče, stari oče, brat, stric in tast

tov. Maksimilijan Slokar

Njegovo truplo počiva v rojstnem kraju.

Obenem se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so nam bili ob strani v dneh žalosti.

Trst, Skrilje 22, 9. 1947

Žalujoče družine: SLOKAR in JAGODIC

KRZNARSTVO
Ziliotto
VSE VRSTE KRZNA, PLAČILNE OLAJŠAVE.
TRST, ul. Trento 11 — Tel. 29374

IZ SLOVENSKE ISTRE

GAŽON

Naše delo v mladinskem tednu. V okviru mladinskega tedna, smo priredili nabiralno akcijo. Nabrali smo 100 kg grozdja in 30 kg smokev, kar smo poslali našim borcem.

Naša organizacija si je nakupila nekaj knjig, katere bomo skupno čitali in študirali. Pionirji pa so na svojem sestanku sklenili, da si bodo napravili zastavo.

V sredo 16. t. m. smo skupno z ženami ASIZZ-a demonstrirali proti ukrepom, katerih se ZVU poslužuje proti našim najboljšim antifašistom. S tem smo pokazali vasi našo složnost in borbenost, kar bomo obdržali tudi v bodočnosti.

Mladina iz Gažona

MANŽAN

Udarniško delo. V trimesečnem tekmovanju smo v naši vasi popravili nad tri km. poti, ki pelje iz vasi na glavno cesto Vanganel-Koper. Počistili in razširili smo tudi dve živinski napajališči pod vasjo. Prostovoljnega dela se je udeležilo 49 tovarišev, ki so napravili skupno 382 ur v vrednosti 15.280 lir.

ISTRSKO OKROŽJE

Zadnje deževje daje upanje za boljšo letino. Po večmesečni suši je končno dež le namočil izsušeno zemljo. Vsi pridelki razen koruze so zelo občutili pomanjkanje vode. V višjih legah se je koruza posušila, tudi v dolinah so pridelki sejani po strniščih žita in paradižnikov zelo trpeli. Sedaj po dežju pa se zelenjava spet hitro razvija. Oranje, ki je bilo otežkočeno radi izsušene zemlje, je po dežju manj naporno.

Deževje pa ni bilo povsod koristno. V nekaterih krajih Hrvatske Istre, na pr. se je spremenilo v nevihte, ki so povzročile škodo, katera bo občutena več let. Sreča je pa, da so bile te nevihte le ponekod. Tako je povzročena škoda nižja od koristi, ki jih je doprineslo deževje drugod.

UMAG

Nevihta. Po bujskem okraju je v noči med 23. in 24. septembrom razsajala močna nevihta. Ta je bila posebno močna v obrežnem pasu od Umaga do Novega grada. Voda je zamašila vse kanale in se razlila po poljih. Poplava je povzročila veliko škodo na poljih in na cestah. Kanal, ki deli Umag od Komunel, je bil tako napolnjen, da je odnašal s seboj perutnino in sode iz pred hiš, ter predstavljal resno nevarnost za ljudi, ki so morali zateči v gornja nadstropja hiš. Sam Umag je bil zelo poplavljen. V nekaterih delih mesta je voda dosegla do 70 cm višine.

BABIČI

Udarniško delo mladine. Mladina naše vasi je preteklo nedeljo napravila 50 prostovoljnih ur v vrednosti 2850 lir. Počistila je šolske prostore, odvažala ruševine požgane hiše in razširila vodne kanale.

Odsek ZPP v Babičih je daroval 500 lir organizaciji bivših političnih preganjancev.

Uspela prireditev „Odbora za zaščito otrok"

Na pobudo «Odbora za zaščito otrok» se je vršila včeraj, 28. t. m. v nabito polni dvorani kemičnih sindikatov kulturna prireditev, pri kateri so sodelovali izključno sami otroci.

V imenu odbora je pozdravil navzoče tov. Pavlin in poudaril pomen velikih nalog, ki si jih je odbor zadal ter se obenem zahvalil vsem, ki so pomagali pri pripravah za to prireditev. Pozval je vse navzoče in še posebej vse matere, da odbor pri njegovih načrtih čimbolj podprejo.

Sledil je kulturni program, katerega so odlično izvajali tako slovenski kot italijanski pionirji. Med drugimi so se zlasti izkazali pionirji iz Rojana, Skednja, iz Milj, iz Sv. Jakoba ter iz Lonjerja. Program je bil resen in zelo raznolik; navzoči so večkrat zahtevali, da mladi igralci ponove svoje točke. Vendar pa bi pripomnili, da bi se v bodoče izognili dolgih izvajanj, ker velikokrat krajša in dobro pripravljena stvar več koristi.

Poudariti pa moramo, da je prireditev popolnoma uspela in da bi si želeli še več takih nastopov.

Ob tej priliki so nabrali precej prostovoljnih prispevkov, ki jih bo odbor uporabil v korist naših stromašnih otrok. Kljub temu da je bil čisti dobiček namenjen izključno v dobrodelne namene, je vendar odbor za avtorsko pravo zahteval, da mu odstopijo 25% čistega dobička, kar smatramo, da bi vsaj v takih primerih, ko gre za izključno dobrodelne namene ne smel tega storiti.

Prepričani pa smo, da bi prireditev še bolje uspela, če bi naletel odbor na razumevanje pri različnih javnih ustanovah in zlasti pri ZVU, prav tako bi odbor lahko popolnoma izvršil naloge, katere si je zadal.

Vsem čitateljem!

Zaradi pomanjkanja prostora je danes izostalo nadaljevanje dr. Bartolovega «Festival v Pragi». Nadaljevali bomo v prihodnji številki.

Mednarodni odbor za pomoč otrokom

Na ladji «Rosario» bo prišel te dni v Trst predsednik mednarodnega odbora za pomoč otrokom pri ZN. S seboj vozi tovor mleka v prahu za razdelitev v Srednji in Jugovzhodni Evropi. Enaki tovori so na potu tudi v druga pristanišča.

Odbor bo skušal preskrbeti dodatne obroke za otroke, doječe in noseče matere v dnevnem iznosu okrog 244 kalorij, za dobo šest mesecev. V program je vključenih 12 evropski držav, ki so pooblaščene za razdeljevanje pomoči. Odbor bo v raznih deželah imenoval svoje nadzornike razdeljevanja.

Vsi obtoženci oproščeni «na sladkorni razpravi»

Včeraj zjutraj se je končala sodna razprava proti soudeležencem tatvine Unrrinega sladkorja. Ker se je obtožnica naslanjala samo na protislovne izjave tatov, ki so bili že obsojeni na prejšnji razpravi, je sodišče oprostilo vse obtožence. Za ta korak se je sodišče odločilo še iz razloga, ker baje obstoja dvom, ali se je res izvršila tatvina na vlaku 8717 ob določeni uri 26. avgusta lanskega leta.

Dvomimo, če je ta korak sodišča opravičen, posebno glede obtoženca Soldana in Rizzija, kajti proti njima so obstojali težki indici, ki so jih ves čas med razpravo spravljali v dokaj slabo luč.

Sodna razprava ali predavanje

Včeraj se je nadaljevala razprava proti ponarejevalcem življenjskih nakaznic. Kot zadnjega obtoženca je sodišče zaslišalo gospoda Gallinija, ki je zanikal vsakršno krivdo, da bi izdajal življenjske nakaznice osebam, ki jih ni bilo v Trstu.

Za njim je sodišče zaslišalo prvo priče dr. Guargnanija, ki je pričal na jutranji in popoldanski razpravi. Njegovo pričevanje pa se je sestojalo iz nekakšnega poučnega predavanja. Ves čas je sodnikom razlagal, kako funkcionira prehranjevalni urad in izdajanje življenjskih nakaznic.

Razprava se nadaljuje danes.

Italijanska gospodarska delegacija v Trstu

Zav. obveščevalni urad javlja, da bo prišla v Trst posebna italijanska gospodarska delegacija na razgovor s predstavniki ZVU. Razpravljali bodo o začasnih sporazumih glede dobave raznih potrebščin Trstu pred prihodom guvernerja in o osebnem in blagovnem prometu preko začasnih meja.

ZVU je povabila jugoslovanske oblasti, naj bi tudi one poslale podobno delegacijo v Trst.

FIZKULTURA

JUGOSLOVANSKO NOGOMETNO PRVENSTVO

Poraz Rdeče zvezde v Beogradu. Spartak in Torpedo vedno nevarnejša nasprotnika. Dinamo zopet v vodstvu

Sedmo kolo jugoslovanskega nogometnega prvenstva je pomagalo Dinamu, da je zopet prevzel vodstvo na kvalifikacijski lestvici. Za to se ima zahvaliti Hajduku, ki je v Beogradu iztrgal Rdeči zvezdi obe točki. Po drugi strani sta tudi Spartak in Torpedo dosegla svojo prvo popolno trgatev na račun Lokomotive in Vardarja. Zagrebški Dinamo pa je brez težave odpravil Metalca.

Rezultati: Hajduk-Rdeča zvezda 1:0; Spartak-Lokomotiva 2:0; Torpedo-Vardar 2:0; Dinamo-Metalac 3:1.

Kvalifikacijska lestvica

Dinamo	7	5	1	1	21	9	11
Rdeča zvezda	7	3	3	1	11	5	9
Partizan	6	3	2	1	14	9	8
Hajduk	7	4	0	3	12	7	8
Lokomotiva	7	3	2	2	9	9	9
Metalac	7	1	4	2	4	6	6
Torpedo	7	1	4	2	7	11	6
Ponziana Lj.	6	2	1	3	4	15	5
Vardar	7	1	2	4	9	11	4
Spartak	7	1	1	5	6	15	3

Športni del festivala dela v Kopru

Fizkulturni del festivala dela v Kopru je dosegel popolen uspeh. Na deset tisoče gledalcev je z zanimanjem spremljajo razne športne prireditve, ki so dale sledeče rezultate: *Kolesarstvo:* Krožna dirka 15 krogov: 1. Sosič Rudolf (Opčine), ki je prevozil 52.000 m v eni uri in 41 minutah; 2. Sosič Emil (Opčine); 3. Kravos Franc (Olimpija); 4. Kalin Zvonimir (Olimpija), itd.

Nogomet: Reprezentanca JA-reprezentanca Kopra 6:0. *Košarka:* DSZ-Izola 25:20. *Vlečenje vrvi:* 1. Novi grad; 2. Umag. *Lahka atletika: Moški: tek na 200 m:* 1. Fonda Dino (Sv. Marko) 26"1; 2. D'Ambrosi Aurelio (Piran). *Tek na 800 m.:* 1. Sedmak Lucijan (Vesna Sv. Križ) 2'2"8; 2. Sodomacco Luciano (Umag.). *Tek na 3000 m:* 1. Tessera Peter (DSZ) 9'18"; 2. Gombač. *Partizanski marš na 10 km:* 1. Biteznik Avgust (DSZ) 47'12"; 2. Tessera Peter (DSZ. *Hitra hoja na 12 km:* 1. Pazzanin Albin (Koper) 1.23'10"; 2. Sabadin Florjan (Ankaran).

Ženske: Tek na 80 m: 1. Tomasello Nella (Kraljič) 11'4; 2. Potini (